

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 7 березня 2007 року № 423

із доповненням, внесеним постановою
Кабінету Міністрів України
від 11 листопада 2009 року № 1197

ПОРЯДОК ПРИСУДЖЕННЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ І ПРИСВОЄННЯ ВЧЕНОГО ЗВАННЯ СТАРШОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИКА

Загальні питання

1. Згідно з цим Порядком здійснюється присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника.

2. Питання присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук, а також присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника належать до компетенції ВАК.

3. Наукові ступені доктора і кандидата наук присуджуються, а вчене звання старшого наукового співробітника присвоюється особам, які мають повну вищу освіту, глибокі фахові знання і значні досягнення в певній галузі науки.

4. Документами, що засвідчують присудження наукового ступеня чи присвоєння вченого звання, є відповідно диплом і атестат державного зразка. Дипломи доктора і кандидата наук та атестат старшого наукового співробітника видає ВАК.

Відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора і кандидата наук та атестата старшого наукового співробітника здійснюється за рахунок коштів осіб, які їх отримують.

Дипломи доктора і кандидата наук та атестат старшого наукового співробітника, видані атестаційними органами СРСР і Російської Федерації за результатами захисту дисертацій або рішень вчених рад до 1 вересня 1992 р., в Україні визнаються дійсними.

5. Роз'яснення щодо застосування цього Порядку дає ВАК.

6. Особливості застосування цього Порядку під час розгляду дисертацій, що містять державну таємницю, визначаються спільним рішенням СБУ та ВАК.

Присудження наукових ступенів

7. Наукові ступені доктора і кандидата наук присуджують за результатами прилюдного захисту дисертацій спеціалізовані вчені ради.

ВАК проводить експертизу дисертаційних робіт, розгляд атестаційних справ здобувачів та видачу дипломів доктора і кандидата наук на підставі рішень спеціалізованих вчених рад та атестаційного висновку президії ВАК.

8. Участь учених у роботі, пов'язаній з атестацією наукових і науково-педагогічних кадрів, є складовою їх наукової та науково-педагогічної діяльності.

9. Спеціалізовані вчені ради утворюються за рішенням ВАК у вищих навчальних закладах III—IV рівня акредитації, науково-дослідних, науково-технічних установах та інших організаціях, що проводять фундаментальні та прикладні наукові дослідження (далі — вищі навчальні заклади, наукові установи), за клопотанням центральних органів виконавчої влади, Національної академії наук, Академії медичних наук, Української академії аграрних наук, Академії педагогічних наук, Академії правових наук, Академії мистецтв.

Порядок утворення, функціонування і діяльності спеціалізованих вчених рад визначається положенням про ради, яке затверджує ВАК.

Спеціалізована вчена рада несе відповідальність за обґрунтованість прийнятих нею рішень і забезпечує високий рівень вимогливості під час проведення захисту дисертацій.

У разі порушення спеціалізованою вченою радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукових ступенів доктора або кандидата наук ВАК може вжити відповідних заходів у межах своїх повноважень аж до скасування рішення ради.

Головою ради призначається провідний вчений, доктор наук, фахівець за профілем ради, штатний працівник вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено раду.

Персональну відповідальність за дотримання спеціалізованими вченими радами вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, науковий рівень захищених у радах дисертацій несуть керівники (ректори, директори) вищих навчальних закладів або наукових установ, в яких утворено ради.

10. Забезпечення вищих навчальних закладів, наукових установ, в яких утворені спеціалізовані вчені ради, коштами для проведення розгляду і захисту дисертацій здійснюють відповідні центральні органи виконавчої влади, Національна академія наук, Академія медичних наук, Українська академія аграрних наук, Академія педагогічних наук, Академія правових наук, Академія мистецтв.

Вищі навчальні заклади, наукові установи створюють належні умови для роботи спеціалізованих вчених рад, оплачують витрати, пов'язані з їх функціонуванням, оформляють атестаційні справи і засвідчують їх своєю печаткою.

Кошти на оплату праці офіційних опонентів, їх відрядження, друкування автореферату може надати та організація, де працює чи до якої прикріплений

здобувач. Норми оплати праці офіційних опонентів визначають ВАК і Мінпраці.

11. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.

Дисертація, що має прикладне значення, додатково до основного тексту повинна містити відомості та документи, що підтверджують практичне використання отриманих здобувачем результатів — впровадження у виробництво, достатню дослідно-виробничу перевірку, отримання нових кількісних і якісних показників, суттєві переваги запропонованих технологій, зразків продукції, матеріалів тощо, а дисертація, що має теоретичне значення, — рекомендації щодо використання наукових висновків.

Теми дисертацій пов'язуються, як правило, з напрямками основних науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів або наукових установ і затверджуються вченими (науково-технічними) радами для кожного здобувача окремо з одночасним призначенням наукового консультанта в разі підготовки докторської чи наукового керівника в разі підготовки кандидатської дисертації.

Мови у дисертації використовуються згідно із законодавством.

12. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук є кваліфікаційною науковою працею, обсяг основного тексту якої становить 11—13, а для суспільних і гуманітарних наук — 15—17 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Докторська дисертація:

повинна містити наукові положення та науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, що розв'язують важливу наукову або науково-прикладну проблему і щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права;

може бути подана до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки і повинна відповідати за кожною спеціальністю вимогам, зазначеним в абзаці третьому цього пункту.

У разі коли дисертація виконана за двома спеціальностями, а спеціалізована вчена рада, до якої подана дисертація, має право проводити захист дисертацій лише за однією з них, то за відсутності в Україні спеціалізованих вчених рад з правом проведення захисту дисертацій за такими двома спеціальностями з дозволу ВАК може проводитися разовий захист. Порядок формування складу спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту встановлює ВАК.

Наукові положення і результати, які виносилися на захист у кандидатській дисертації здобувача наукового ступеня доктора наук, не можуть

повторно виноситися на захист у його докторській дисертації. Ці положення і результати можуть бути наведені лише в оглядовій частині докторської дисертації.

13. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук є кваліфікаційною науковою працею, обсяг основного тексту якої становить 4,5—7, а для суспільних і гуманітарних наук — 6,5—9 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Кандидатська дисертація:

повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі науки;

подається до захисту лише за однією спеціальністю.

14. Основні наукові результати дисертації повинні відображати особистий внесок здобувача в їх досягнення та обов'язково бути опубліковані ним у формі наукових монографій, посібників (для дисертацій з педагогічних наук) чи статей у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України або інших держав. Перелік наукових фахових видань України затверджує ВАК.

До опублікованих праць, які додатково відображають наукові результати дисертації, належать дипломи на відкриття; патенти і авторські свідоцтва на винаходи, державні стандарти, промислові зразки, алгоритми та програми, що пройшли експертизу на новизну; рукописи праць, депонованих в установах державної системи науково-технічної інформації та анотованих у наукових журналах; брошури, препринти; технологічні частини проектів на будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення підприємств; інформаційні карти на нові матеріали, що внесені до державного банку даних; друковані тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл тощо.

Повноту викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях здобувача визначає спеціалізована вчена рада.

Мінімальну кількість та обсяг публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій, визначає ВАК.

Апробація матеріалів дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах, школах тощо обов'язкова.

15. Докторська і кандидатська дисертації супроводжуються окремими авторефератами обсягом відповідно 1,3—1,9 і 0,7—0,9 авторського аркуша, які подаються державною мовою. Вимоги до оформлення автореферату встановлює ВАК.

Автореферат дисертації видається друкарським способом з обов'язковим зазначенням вихідних відомостей видання у кількості, визначеній спеціалізованою вченою радою, і надсилається членам спеціалізованої вченої ради та заінтересованим організаціям не пізніше ніж за місяць до захисту дисертації. Список адресатів визначає спеціалізована вчена рада, яка прийняла

до захисту дисертацію. Перелік установ та організацій, яким обов'язково надсилається автореферат, визначає ВАК.

16. Якщо у дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими опубліковані наукові праці, здобувач повинен відзначити цей факт у дисертації та в авторефераті з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в такі праці або розробки.

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторів якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело є підставою для порушення клопотання про позбавлення його наукового ступеня.

17. Здобувач наукового ступеня кандидата наук допускається до захисту дисертації після складення кандидатських іспитів. Перелік кандидатських іспитів визначає МОН, яке разом з ВАК здійснює контроль за їх складенням.

Здобувач наукового ступеня кандидата наук, який не має повної вищої освіти в галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, складає додаткові кандидатські іспити, перелік яких визначає спеціалізована вчена рада за програмами, затвердженими МОН. Про дату складення додаткових кандидатських іспитів необхідно повідомити ВАК не пізніше ніж за місяць.

Наукові ступені в галузі медичних та ветеринарних наук можуть бути присуджені здобувачам, які мають відповідно повну вищу медичну та ветеринарну освіту. За окремими науковими спеціальностями, перелік яких визначає ВАК, наукові ступені в галузі медичних та ветеринарних наук можуть бути присуджені здобувачам, які мають повну вищу біологічну освіту.

18. Організація, де виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач, проводить попередню експертизу дисертації та робить висновок про її наукову та практичну цінність. Висновок видається здобувачеві не пізніше ніж через два місяці після надходження для попередньої експертизи кандидатської та не пізніше ніж через три місяці — докторської дисертації. Керівник організації несе персональну відповідальність за якість, об'єктивність і своєчасність підготовки висновку.

У разі відмови організації підготувати обґрунтований висновок здобувач має право звернутися до ВАК для визначення подальшої процедури захисту дисертації.

19. Спеціалізована вчена рада:

приймає для попереднього розгляду дисертацію за наявності супровідних документів за переліком, який визначає ВАК. Процедура попереднього розгляду дисертації регулюється положенням про спеціалізовані вчені ради;

має право приймати до розгляду докторську дисертацію не раніше ніж через два місяці, а кандидатську — не раніше ніж через місяць з дня

розсилання виготовлювачем обов'язкових примірників видань, в яких опубліковано праці здобувача, що відображають основні результати дисертації;

приймає до захисту докторську дисертацію не пізніше ніж через три місяці після подання здобувачем усіх документів, а кандидатську — не пізніше ніж через два місяці.

Забороняється усувати недоліки, виявлені у дисертації спеціалізованою вченою радою після прийняття її до захисту, та в авторефераті — після його розсилання.

20. Спеціалізована вчена рада призначає для захисту дисертації офіційних опонентів з числа компетентних учених із спеціальності, за якою подано дисертацію, таким чином, щоб забезпечити незалежність експертизи.

Для розгляду докторської дисертації призначаються три офіційних опоненти — доктори наук, причому тільки один з них може бути членом спеціалізованої вченої ради, де проводитиметься захист, чи співробітником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено спеціалізовану вчену раду.

Для розгляду кандидатської дисертації призначаються два офіційних опоненти, з яких один — доктор наук, а другий — доктор або кандидат наук, причому тільки один з них може бути членом спеціалізованої вченої ради, де проводитиметься захист, чи співробітником вищого навчального закладу або наукової установи, в якій утворено спеціалізовану вчену раду.

Офіційними опонентами не можуть бути голови, заступники голів і вчені секретарі спеціалізованих вчених рад, в яких проводитиметься захист, наукові керівники, співавтори опублікованих праць здобувача, а також ректори і проректори вищих навчальних закладів, керівники організацій та їх заступники, співробітники кафедр, лабораторій, секторів, відділів, де виконувалася дисертація, де працює здобувач або де проводилися науково-дослідні роботи, щодо яких здобувач є замовником або виконавцем (співвиконавцем).

Офіційні опоненти не можуть бути співробітниками однієї і тієї самої організації, а також членами президії та працівниками апарату ВАК. Члени експертних рад ВАК можуть бути призначені офіційними опонентами за виняткових обставин з дозволу ВАК.

21. Офіційний опонент на основі вивчення дисертації та праць, опублікованих за темою дисертації, подає до спеціалізованої вченої ради відгук, оформлений відповідно до вимог ВАК. У разі коли відгук не відповідає визначеним вимогам, спеціалізована вчена рада повертає його офіційному опоненту для доопрацювання або замінює офіційного опонента.

Копії письмових відгуків офіційних опонентів спеціалізована вчена рада видає здобувачеві не пізніше ніж за десять днів до захисту дисертації.

22. Про прийняття дисертації до захисту і призначення офіційних опонентів спеціалізована вчена рада надсилає до ВАК повідомлення за зразком, установленим ВАК.

Повідомлення про захист докторської і кандидатської дисертації публікується відповідно у Бюлетені Вищої атестаційної комісії України і в додатку до Бюлетеня — “Науковий світ”.

23. Для ознайомлення наукової громадськості з доробком здобувача один примірник дисертації та два примірники автореферату не пізніше ніж за місяць до захисту передаються у бібліотеку того вищого навчального закладу або наукової установи, де спеціалізованою вченою радою прийнято дисертацію до захисту.

За бажанням здобувача спеціалізована вчена рада зобов’язана проводити захист дисертації за наявності негативних відгуків, проте, якщо два з них надійшли від офіційних опонентів, захист дисертації не проводиться, а рада приймає рішення про зняття її з розгляду.

24. Прилюдний захист дисертації проводиться на засіданні спеціалізованої вченої ради, яке вважається правоможним у разі, коли в його проведенні взяло участь не менше ніж дві третини складу, а також не менше ніж чотири доктори наук з кожної спеціальності докторської і не менше ніж три доктори наук із спеціальності кандидатської дисертації.

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, які брали участь у засіданні.

25. Захист дисертації повинен мати характер наукової дискусії, в якій зобов’язані взяти участь усі присутні на засіданні члени спеціалізованої вченої ради — доктори наук з кожної спеціальності, за якою виконано дисертацію.

Офіційні опоненти зобов’язані бути присутні на засіданні ради під час захисту дисертації. Якщо з поважної причини відсутній один з офіційних опонентів, то захист дисертації може проводитися за наявності позитивного відгуку відсутнього опонента. У такому разі на засіданні ради оголошується відгук відсутнього офіційного опонента і заслуховується виступ офіційного опонента, призначеного додатково керівництвом ради не пізніше ніж за три дні до засідання. Захист дисертації не проводиться, якщо таке призначення відбулося пізніше встановленого строку.

Захист дисертації не може проводитися у разі відсутності двох офіційних опонентів або офіційного опонента, який подав негативний відгук про дисертацію.

Після закінчення захисту дисертації спеціалізована вчена рада проводить таємне голосування щодо присудження наукового ступеня. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які брали участь у засіданні.

Здобувач має право за письмовою заявою зняти дисертацію з розгляду на засіданні спеціалізованої вченої ради до початку таємного голосування та у подальшому подати її до захисту як нову працю, крім випадків, зазначених у пункті 16 цього Порядку.

Процедура засідання спеціалізованої вченої ради для проведення захисту дисертації визначається положенням про ради.

26. Спеціалізована вчена рада надсилає ВАК у місячний строк після захисту перший примірник дисертації з двома примірниками її облікової картки та атестаційну справу здобувача наукового ступеня, а електронний примірник — Українському інституту науково-технічної та економічної інформації.

Після прийняття президією ВАК рішення про видачу диплома доктора, кандидата наук перший примірник дисертації передається для зберігання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Атестаційна справа здобувача наукового ступеня оформляється згідно з вимогами, що встановлені ВАК, і зберігається у спеціалізованій вченій раді протягом десяти років.

27. У разі прийняття спеціалізованою вченою радою негативного рішення щодо присудження наукового ступеня документи за визначеним ВАК переліком повертаються здобувачеві.

Відгуки про дисертацію та автореферат, стенограма (розшифрована і засвідчена фонограма) засідання та протокол голосування залишаються у спеціалізованій вченій раді. У разі потреби зазначені матеріали можуть бути надіслані за місцем повторного захисту.

Про негативне рішення щодо захисту дисертації спеціалізована вчена рада повідомляє ВАК у місячний строк з дня його прийняття. Одночасно надсилаються до ВАК автореферат і стенограма (розшифрована та засвідчена фонограма) засідання ради.

Дисертація, за результатами захисту якої прийнято негативне рішення, може бути подана до повторного захисту після доопрацювання не раніше ніж через рік. Дозвіл ВАК для повторного захисту не потрібний. У разі повторного захисту офіційні опоненти повинні бути повністю замінені.

28. Ректорам і проректорам вищих навчальних закладів, керівникам наукових установ та їх заступникам не дозволяється захищати дисертації у спеціалізованих вчених радах, утворених за місцем основної роботи зазначених осіб.

29. Контроль за науковим рівнем дисертацій, їх науковою та практичною цінністю, роботою спеціалізованих вчених рад, дотриманням єдиних вимог до здобувачів наукових ступенів, а також експертизу дисертацій здійснює ВАК за участю експертних рад.

Порядок роботи експертних рад визначається положенням про експертну раду, що затверджує ВАК.

Експертні ради відповідають за якість і об'єктивність підготовлених ними проектів атестаційних висновків щодо відповідності дисертацій вимогам цього Порядку, а рівня підготовки здобувачів — науковому ступеню доктора або кандидата наук.

У разі коли встановлено, що експертизу дисертації проведено неякісно, висновок спеціалізованої вченої ради недостатньо аргументований або порушено вимоги нормативно-правових актів з питань присудження наукового ступеня доктора і кандидата наук, ВАК готує проект атестаційного висновку щодо скасування рішення ради про присудження наукового ступеня, який подається на розгляд президії ВАК.

У разі потреби ВАК запрошує на засідання експертної ради здобувача, наукового керівника, керівника спеціалізованої вченої ради, де проводився захист дисертації, надсилає дисертацію та атестаційну справу здобувача для підготовки додаткового висновку (на колективне рецензування) у порядку, який встановлює ВАК, а також проводить повторну експертизу.

Скасування президією ВАК рішення спеціалізованої вченої ради щодо дисертаційної роботи тягне за собою вжиття відповідних заходів аж до зупинення діяльності ради на строк, що встановлюється ВАК.

Здобувач має право ознайомитися з атестаційним висновком тільки після його затвердження президією ВАК, копія якого видається ВАК у місячний строк на прохання здобувача.

30. Строк розгляду ВАК дисертації та атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук не повинен перевищувати шести місяців, а наукового ступеня кандидата наук — чотирьох місяців.

Будь-які пропозиції і заяви щодо додаткової оцінки дисертацій та атестаційних справ розглядаються ВАК до прийняття рішення президією ВАК.

За особливих обставин, які потребують більш тривалого строку для проведення експертизи дисертації, питання щодо його продовження вирішує в кожному конкретному випадку президія ВАК, про що інформується спеціалізована вчена рада.

Присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника

31. Вчене звання старшого наукового співробітника присвоюється докторам і кандидатам наук із стажем наукової роботи не менше трьох років, які працюють у вищих навчальних закладах III—IV рівня акредитації або наукових установах та організаціях до них прирівняних і зараховані після обрання за конкурсом чи в порядку атестації, зокрема за сумісництвом, на посади старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, головного наукового співробітника, доцента, професора, заступника завідуючого (начальника) та завідуючого (начальника) науково-дослідного відділу (відділення, сектору, лабораторії), завідуючого кафедрою або призначені на посади ректора, проректора з навчальної та наукової роботи, директора, заступника директора з наукової роботи, вченого секретаря, за

умови успішної роботи на зазначених посадах не менше календарного року та опублікування за останні три роки у наукових фахових виданнях України або інших держав не менше п'яти наукових праць за відповідною спеціальністю, з них дві — без співавторів.

Вчене звання може бути присвоєно за спеціальністю, яка належить до іншої галузі науки, ніж галузь, у якій здобувачеві присуджено науковий ступінь кандидата наук, за умови, що опубліковані наукові праці містять отримані здобувачем нові науково обгрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для відповідної галузі науки.

32. Вчене звання старшого наукового співробітника присвоює ВАК на підставі рішення вченої (науково-технічної) ради вищого навчального закладу або наукової установи, яке приймається таємним голосуванням.

Засідання вченої (науково-технічної) ради є правоможним, якщо в його роботі взяло участь не менш як дві третини її складу. Рішення ради вважається прийнятним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів ради, які брали участь у засіданні.

33. Порядок оформлення атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника встановлює ВАК.

Атестаційна справа здобувача вченого звання, що присвоюється особі, яка виконує роботу за закритою тематикою, комплектується нетаємними документами.

34. Строк розгляду ВАК атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника не повинен перевищувати шести місяців.

Будь-які додаткові пропозиції щодо присвоєння вченого звання розглядаються до прийняття відповідного рішення президією ВАК.

За особливих обставин, які потребують більш тривалого строку розгляду атестаційної справи здобувача вченого звання старшого наукового співробітника, питання щодо його продовження вирішує президія ВАК, про що інформується здобувач.

Переатестація і нострифікація

35. Порівнянність (еквівалентність) кваліфікаційних документів державного зразка, які видають органи атестації інших держав, встановлюється у процесі переатестації, що проводиться за дорученням ВАК спеціалізованими вченими радами.

Переатестація наукових і науково-педагогічних працівників — громадян України проводиться ВАК за клопотанням організації, де працює здобувач, з поданням документів відповідно до переліку, який визначає ВАК.

36. Нострифікація (визнання) дипломів про наукові ступені, виданих громадянам України в інших державах, проводиться ВАК згідно з міжнародними угодами та конвенціями.

Власники дипломів про наукові ступені, виданих органами атестації інших держав, набувають прав, що передбачені для власників відповідних дипломів, виданих ВАК, лише після проходження переатестації і нострифікації за процедурою, що встановлює ВАК.

Оформлення і видача дипломів і атестатів

37. Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукових ступенів доктора або кандидата наук набирає чинності з дня прийняття президією ВАК рішення про видачу відповідного диплома.

Рішення вченої (науково-технічної) ради про присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника набирає чинності з дня прийняття ВАК відповідного рішення.

38. Особам, що втратили диплом чи атестат, видається дублікат з новим порядковим номером.

У разі зміни особою прізвища (імені) диплом (атестат) на новий не обмінюється.

39. Порядок оформлення і видачі дипломів та атестатів, а також їх дублікатів визначає ВАК.

Позбавлення наукових ступенів і вченого звання старшого наукового співробітника

40. Особи, яким присуджено наукові ступені або присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника, можуть бути позбавлені цих ступенів і звання ВАК на підставі клопотань, поданих спеціалізованими вченими радами, де проводився захист дисертацій, або вченими науково-технічними радами, що подавали клопотання про присвоєння вченого звання. У разі припинення діяльності ради питання про порушення клопотання щодо позбавлення наукового ступеня або вченого звання розглядається іншими радами за дорученням ВАК.

Засідання ради вважається правоможним, якщо у його роботі взяло участь не менш як дві третини її складу. Рішення ради про позбавлення наукового ступеня або вченого звання вважається прийнятим, якщо за нього у результаті таємного голосування проголосувало не менш як три чверті членів ради, що взяли участь у засіданні.

Розгляд питання про обґрунтованість присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання, стосовно яких рішення прийняті понад десять років тому, органами атестації не проводиться, за винятком виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.

Порядок розгляду питань про позбавлення наукових ступенів і вченого звання та перелік необхідних для цього документів визначає ВАК.

Розгляд апеляцій

41. На рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження (позбавлення) наукових ступенів установи, організації, здобувачі та інші особи можуть подати протягом двох місяців з дня захисту дисертації апеляцію (оскарження рішення) до відповідної спеціалізованої вченої ради або до ВАК.

Висновок спеціалізованої вченої ради та інші матеріали щодо розгляду апеляції подаються протягом 10 робочих днів після засідання спеціалізованої вченої ради до ВАК.

42. На рішення ВАК, пов'язані з присудженням (позбавленням) наукового ступеня, здобувач може подати апеляцію до ВАК не пізніше ніж через два місяці з дня його прийняття.

У цьому разі президія ВАК утворює із залученням фахівців відповідної галузі науки апеляційну комісію, яка готує рекомендації для президії ВАК.

43. Рішення вченої (науково-технічної) ради щодо присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника може бути оскаржено у ВАК не пізніше ніж через два місяці з дня його прийняття.

Нове клопотання про присвоєння вченого звання може бути порушено не раніше ніж через один рік після прийняття рішення про відмову в його присвоєнні. Обов'язковою умовою подання повторного клопотання повинне бути опублікування нових наукових праць.

44. Постанова президії ВАК за результатами розгляду апеляції (оскарження) стосовно присудження (позбавлення) наукового ступеня або присвоєння вченого звання є остаточною.

45. Порядок розгляду апеляцій у спеціалізованих вчених радах та вчених (науково-технічних) радах визначає ВАК.

По закінченні строків, установлених у пунктах 41—43 цього Порядку, апеляції до розгляду ВАК не приймає.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 7 березня 2007 р. № 423

ПЕРЕЛІК

постанову Кабінету Міністрів України,
що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 644 “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” (Офіційний вісник України, 1997 р., число 27, с. 105).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 1998 р. № 1241 “Про внесення змін та доповнень до Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” (Офіційний вісник України, 1998 р., № 31, ст. 1189).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 1999 р. № 1336 “Про внесення змін та доповнень до Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” (Офіційний вісник України, 1999 р., № 30, ст. 1535).
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2001 р. № 229 “Про внесення змін до Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” (Офіційний вісник України, 2001 р., № 11, ст. 439).
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2004 р. № 161 “Про доповнення Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 6, ст. 331).
6. Пункт 2 постанови Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2004 р. № 1791 “Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань професора і доцента” (Офіційний вісник України, 2005 р., № 1, ст. 28).

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

Н А К А З

“21” березня 2007 р.

№ 167

м. Київ

Про роботу органів атестації наукових та науково-педагогічних кадрів

Відповідно до пункту 3 Положення про Вищу атестаційну комісію України, затвердженого Указом Президента України від 25 лютого 1999 р. № 216/99,

НАКАЗУЮ:

1. Органам атестації наукових та науково-педагогічних кадрів з 1 травня 2007 року керуватися у роботі Порядком присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423.

2. Рішення спеціалізованих вчених рад щодо присудження наукових ступенів, прийняті до означеної дати, залишаються в силі, а оформлення атестаційних справ здобувачів наукових ступенів у такому випадку здійснюється відповідно до нормативно-правових актів, які були чинними на момент прийняття таких рішень.

3. Рішення вчених (науково–технічних) рад наукових установ та організацій щодо присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, прийняті до означеної дати, залишаються в силі, а оформлення атестаційних справ здобувачів вченого звання старшого наукового співробітника у такому випадку здійснюється відповідно до нормативно-правових актів, які були чинними на момент прийняття таких рішень.

4. Структурним підрозділам ВАК України до 15 червня 2007 р. привести нормативно-правові акти з питань атестації у відповідність до постанови Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423.

5. Вважати таким, що втратив чинність, наказ ВАК України від 14 липня 1997 р. № 447 “Про запровадження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань”.

6. Відділу інспекції та організаційно-аналітичного забезпечення ВАК України забезпечити публікацію цього наказу у “Бюлетені Вищої атестаційної комісії України”.

Голова ВАК України

В.Ф. Мачулін